

ประวัติกระทรวงวัฒนธรรม

๒ มิถุนายน ๒๕๖๕

๒๓๗๐

วัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นชาติ

เป็นรากฐานของการสร้างสรรค์ความสามัคคี และความมั่นคงของประเทศชาติประเทศไทยมีวัฒนธรรมที่เจริญรุ่งเรือง ปรากฏเป็นเอกลักษณ์ อันโดดเด่นของชาติ ประกอบด้วย ภาษา วรรณกรรม ศิลปกรรม นาฏศิลป์ ดนตรี โบราณสถาน โบราณวัตถุ ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีที่เป็นแบบแผน และวิถีชีวิตอันดีงามที่สืบทอดมา ที่ปัจจุบัน

๒๔๘๑

๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๑ จัดตั้งกองวัฒนธรรม สังกัดกรมศิลปากร

เริ่มต้นเมื่อพุทธศักราช ๒๔๘๑ มีการตั้งกองวัฒนธรรมในสังกัดกรมศิลปากรต่อมาในพุทธศักราช ๒๔๘๓ มีพระราชบัญญัติบำรุงวัฒนธรรมแห่งชาติ กำหนดความหมายของวัฒนธรรมว่า หมายถึงลักษณะที่แสดงออกทางจริยธรรม ความประพฤติอันดีงาม ความกลมเกลียวกันของชาติ และวัฒนธรรมอันดีของประชาชน

๒๔๘๓

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีสาระสำคัญ คือ กำหนด ความหมายของ "วัฒนธรรม"

หมายถึง ลักษณะที่แสดงออกทางจริยธรรมอันดีงามเป็นระเบียบอันดีงาม ความกลมเกลียวกันของชาติ และศิลปกรรมอันดีของประชาชน และกำหนดให้ประชาชนชาวไทย มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามวัฒนธรรมแห่งชาติ ต้องหยุดส่งเสริมความก้าวร้าวของชาติไทย โดยรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมตามประเพณีที่ดีและช่วยกันปรับปรุงบำรุงให้ดียิ่งขึ้นตามกาลสมัย

๒๔๘๕

พระราชบัญญัติฉบับนี้ ยกเลิกพระราชบัญญัติ

บำรุงวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๔๘๓ และ ๒๔๘๕

โดยกำหนดให้จัดตั้ง "สภาวัฒนธรรมแห่งชาติ" มีหน้าที่ดังนี้ ๑) ศึกษา ค้นคว้า รวบรวม และส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งชาติที่มีอยู่ ๒) ศึกษา ค้นคว้า รวบรวม และกำหนด วัฒนธรรมที่ควรรับไว้หรือปรับปรุงต่อไป ๓) เผยแพร่วัฒนธรรมแห่งชาติให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน ๔) ควบคุมและหาวิธีปลูกฝังวัฒนธรรมแห่งชาติในจิตใจของประชาชนให้เป็นนิสัย ๕) ให้ความรู้และเสริมสร้างและปฏิบัติการณ์ตามความมุ่งหมายของรัฐบาลในกิจกรรมอันเกี่ยวกับวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยกำหนดให้การวัฒนธรรมแห่งชาติเป็น ๔ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ สภาวัฒนธรรมแห่งชาติ ส่วนที่ ๒ สภาวัฒนธรรมแห่งชาติส่วนภูมิภาค ส่วนที่ ๓ สภาวัฒนธรรมแห่งชาติส่วนท้องถิ่น และส่วนที่ ๔ สภาวัฒนธรรมแห่งชาติส่วนราชการ โดยมอบพล.ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ

๒๔๘๖

ตราพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒)

พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้สภาวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นทบวงการเมือง อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี และเพิ่มสำนักงานวัฒนธรรมฝ่ายหญิง ขึ้นอีก ๑ สำนัก

๒๔๙๕

"กระทรวงวัฒนธรรม" ได้รับการสถาปนา เมื่อวันที่

๑๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๕

โดยกำหนดให้มีหน่วยงานในสังกัด ประกอบด้วยสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง กรมการวัฒนธรรม กรมการศาสนา และกรมศิลปากรโดยจอมพล ป.พิบูลสงครามนายกรัฐมนตรี ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม และได้แถลงนโยบายต่อสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๕ ว่ารัฐบาลมีประสงค์ส่งเสริมวัฒนธรรมทั้งในทางพิธีกรรม นันทกรรม วิถีธรรม และสหกรณ์ให้เป็นประเพณี ประจำชาติ กระทรวงวัฒนธรรมในระยะแรกมีที่ทำการอยู่บ้านพิษณุโลก จากนั้นจึงได้ย้ายไปที่ทำการชั่วคราวบริเวณสนามเสือพระนคร โดยมีพิธีเปิดอาคารที่ทำการเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๗ สำนักงานวัฒนธรรมทางศิลปกรรม และสำนักงานวัฒนธรรมทางวรรณกรรม โดยจอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ

๒๕๐๑

พ.ศ. ๒๕๐๑ จาก “กระทรวงวัฒนธรรม”

เป็น “กองวัฒนธรรม”

เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมขึ้นใหม่กำหนดให้ “กรมศิลปากร” โอนไปสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และได้ให้ “กระทรวงวัฒนธรรม” สภาวัฒนธรรมแห่งชาติ” ไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีฐานะเป็นกอง เรียกว่า “กองวัฒนธรรม” แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ แผนกธุรการ แผนกวัฒนธรรมวิเทศ แผนกวัฒนธรรมภายใน แผนกวัฒนธรรมการทะเบียนประเพณี แผนกวัฒนธรรมทางวรรณกรรม และแผนกวัฒนธรรมทางศิลปกรรม โดยกองวัฒนธรรมได้โอนสังกัดกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๑

๒๕๒๒

รัฐบาลประกาศใช้พระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๒

เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้มี “คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ” ซึ่งรัฐบาลตรากระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน ทำหน้าที่เสนอแนะให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับวัฒนธรรมรวมทั้งการติดต่อและเผยแพร่ทางด้านวัฒนธรรมกับต่างประเทศ และจัดตั้ง “คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ” ขึ้นมีหน่วยงานประกอบด้วย สำนักงานเลขาธิการกรมกองวิจัยและวางแผน กองส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม และ กองวัฒนธรรมสัมพันธ์

๒๕๓๕

เป็นรากฐานของการสร้างสรรค์ความสามัคคี

และความมั่นคงของประเทศไทยวัฒนธรรมที่เจริญรุ่งเรือง ปรากฏเป็นเอกลักษณ์ อันโดดเด่นของชาติ ประกอบด้วย ภาษา วรรณกรรม ศิลปกรรม นาฏศิลป์ ดนตรี โบราณสถาน โบราณวัตถุ ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีที่เป็นแบบแผน และวิถีชีวิตอันงดงามที่สืบทอดมา ถึงปัจจุบัน

๒๕๔๕

๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ สถาปนากระทรวงวัฒนธรรม

พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐบาลได้นิยมนายปรีดิพงษ์บริหารการ โดยได้ตราพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ “กระทรวงวัฒนธรรม” ซึ่งได้รับการสถาปนาขึ้นอีกครั้ง โดยมีการตั้งสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรมขึ้น มีหน่วยงานระดับกรม ได้แก่ สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม กรมการศาสนา กรมศิลปากร สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย และมีหน่วยงานบริหารราชการส่วนภูมิภาค คือ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ซึ่งสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ทั้งนี้ กระทรวงวัฒนธรรมมีองค์การมหาชนขึ้นตรงกับรัฐบาลว่ากระทรวงวัฒนธรรม ๒ หน่วยงาน คือ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) สถาปนาเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๓ และหอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) สถาปนาเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๒

๒๕๕๐

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ มีหน่วยงานในสังกัด กระทรวงวัฒนธรรม

อีก ๑ หน่วยงาน คือ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เดิมสังกัดกรมศิลปากรซึ่งโอนไปตามพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีผลบังคับใช้วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้านศิลปวัฒนธรรมในระดับอุดมศึกษา และ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

๒๕๕๔

มีองค์การมหาชนในสังกัดเพิ่มขึ้นอีก ๑ หน่วยงาน

คือ ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ได้รับการสถาปนาเมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับของรัฐบาลว่ากระทรวงวัฒนธรรม ปัจจุบัน กระทรวงวัฒนธรรมได้ปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงานพร้อมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความรอบรู้ ที่สละสลวยเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนพร้อมทั้งการขยายเครือข่ายทางวัฒนธรรม เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรม พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาบรรพบุรุษวัฒนธรรมไทยอันสืบเนื่องมาจากรากฐานของชาติให้คงอยู่อย่างมั่นคง